

Po vsi Franciji je pasma la fleche jako razširjena, zlasti zarad obilega izvrstnega mesa, in ker se dado prav rade pitati. Mlada piščeta se sicer počasi razvijajo, kar je krivo, da so nekoliko občutljiva proti vremenskim neizodam; to prednost pa imajo, da so petelini šele v 7 do 9 meseci godni, zato jih ni treba kopuniti pred pitanjem. Po zimi jih prodajajo z imenom „coqs vierges“ (deviški petelini), kokoši pa z imenom „poulardes du Mans“ za prav izvrstno pečenko. Kokoši te pasme ne-sejo lepa, bela, velika, do 80 gr. težka jajca.

Krma mora biti prav izdatna, ker potrebujejo mnogo živeža. Komur je prilika, da lahko redi v milejšem podnebju te kokoši na planem, da si same mnogo živeža iščejo, ponašale se mu bodo prav dobro. Po zaprtih prostorih pa povživajo preveč, da bi jih bilo vredno rediti.

V bližajem sorodstvu z la fleche imajo Francozi pasmo

Le mans.

katera je po vsej obliki podobna prejšnji ter se od nje razlikuje le po tem, da ima namesto 2 rožičkov prav velik „rožnat“ greben. Grebene in podbradke spravljajo prav skrbno, kakor je bilo uže zadnjič omenjeno, ter napravljajo iz njih prav fine pastetke, katere po prav visoki ceni prodajajo v Pariz.

Druga sorodna pasma je:

Breda,

katera se po obliki zelo ujema z la fleche. Namesto grebena ima malo čašico nad kljunom. Na petah je opaziti kot nadaljnji razloček tako imenovano „jastrebovo peto“, t. j. perje spodnjega bedra zraste nekoliko daljše da moli čez peto. Mlada piščeta te pasme so manj občutljiva proti slabemu vremenu nego prej opisanih pasem, ker se hitreje obrastejo. Mrzle vlažnosti seveda ne morejo trpeti, kar pa piščetom nikakoršne pasme ne ugaja, tudi domačih kokoši ne.

Houdan.

Te pasme kokoši imajo polno čopko. Ker pa so tako izvrstne, osmeljujem se nekoliko obširneje govoriti o njih. Strokovnjaki in učenjaki prepirajo se še vedno, kako je nastala ta pasma. Za nas nima ta reč nikakega praktičnega pomena, zato se tudi ne bomo menili o njej. Dosti, da jo imamo, pa veselimo se je, kajti ona je prava gospodarska pasma. Petelin ima precej veliko močno glavo z malim poviškom, srednje dolg, temnosiv, na konci rumenkast kljun, nad katerim vidimo v zadnjem spisu natanko opisani greben listnati. Za grebenom je čopka, katera pa ne sme biti prevelika, ker bi sicer ovirala prosti razgled in bi tudi greben zakrivala. Pernata brada mora biti dolga in močna, mesnati podbradki pa kratki, ušesa bela, nekoliko od brade zakrita. Vrat je bolj kratek nego dolg, vsaj videti je tak zaradi dolgega, po njem rastočega perja. Truplo je dolgo, mesnato in zajetno, kajti prsi morajo biti široke, hrbet dolg in prav širok, s polnim „sedlom“. Rep nosi po konci z dolgimi srpi (Sichelfedern). Peruti se dobro oprijemata

života. Noge morajo biti kratke, kajti stegna ne smejo gledati izpod perja, stopala pa gola. Posebno karakteristični so parkeljci, katerih je, kakor uže večkrat omenjeno, na vsaki nogi po pet. Mladičem so noge navadno svetle, mesnate barve, katera se pa pozneje izpremeni v sivo. Kokoš ima greben dokaj manjši, ki je večkrat v čopki popolnoma skrit, život pa je videti še bolj čokat. Diči jo tudi polna lepa brada. Ušes ni videti skoro nič izpod perja.

Perje je grahasto, t. j. belo perje je mešano s črnim, in kolikor enakomerneje je zmešano, tolikanj lepše je videti. Seveda se to jako izpreminja. Kakor opazujemo pri družih živalih, da v starosti vedno prevladuje bela barva, tako tudi pri tej kokošji pasmi. Izvaljena piščeta so navadno po hrbtu popolnoma črna, po prsih in po glavi pa belorumenkasta. Prvo stalno perje tudi že kaže to barvo, kmalu pa se posveti med črnim perjem še belo, ki se vedno bolj gosti. Kokoši, katere so stare 6 let, navadno so skoro popolnoma bele.

Od francoskih kokošjih pasem so po Avstriji najbolj razširjene Houdan. Po severni Nemčiji se sicer ne pohvalijo z njimi, trdeč, da so premehke, v Avstriji pa jim podnebje povsod dobro ugaja. Mlada piščeta se kaj hitro obrastejo ter si pridno iščejo živeža.

(Konec nasl.)

Kašelsko zelje.

Prav z veseljem sem čital v 12. št. „Novic“ zanimivi članek „o zelji“, kajti zelje je res eden glavnih pridelkov našega kmetovalca na Kranjskem, posebno pa po ljubljanski okolici. Mislil sem, da bode v omenjenem članku prejelo zaslužen hvalo vse hvale vredno „kašelsko zelje“ (ime „kašelsko zelje“ izvira od vasi „gorenji Kašelj“, ker v tej vasi pridelujejo pravo seme najboljšega kranjskega zelja), pa varal sem se jako. Nikakor mi ni po volji, ko sem, prebravši oni članek, videl, da se v njem hvali le tujezemsko zelje, a ne mnogo boljše domače naše zelje. Da je naše zelnato seme izvrstno, to spričujejo posestniki po Posavljji, ki sejejo vsi seme „kašelskega zelja“. Naše zelje nima lepo donečega imena, kakor seme tujezemskega zelja, a gotovo pa si upam kranjskim kmetovalcem z mirno vestjo priporočati seme „kašelskega zelja“, katerega se mnogo proda po Kranjskem.

Navadno prodajajo naši kmetovalci zelnato seme le doma, kamor prihajajo po nje iz daljnjih krajev, še celo iz okolice goriške so zvedeli za nje.

Vsak pameten gospodar pa se bode potrudil, da dobi dobrega in pravega semena, a ne kake tuje zmesi kakeršne je najlaže kupiti pri semenskih kupcih. Kaj mari kupcu, je li seme dobro ali ne. Tega so me prepričale razne izkušnje. Prejel sem za drag denar seme,

katero je bilo ali popolnoma nekaljivo ali pa vsaj neprikladno podnebjju in zemlji.

Zavest, da bodem mnogim gospodarjem ustregel, ako jih seznanim z dobrim domačim blagom, potisnila mi je pero v roke.

Našemu zelju ugaja precej debela, ne pretežka zemlja. V taki se ponaša jako dobro. Najboljši gnoj mu je masten, dobro razkrojen svinjski gnoj. Ob dobri vzgoji naredi to zelje do 10 funtov težke glave iz katerih narežeš najlepšega belega zelja za prodaj.

Ako bi bilo komu ljubo poskusiti seme domačega zelja, pripravljen sem mu postreči. Kdor si želi omejenega semena, naj mi pošlje poleg natančnega naslova 40 kr. v pisemskih markah in pošljem mu za poskušnjo semena „kašeljskega kapusa“.

Ig. Mercina.
p. Zalog pri Ljubljani.

Državni melioracijski zaklad in dežela kranjska.

(Dalje.)

Kadar bomo uredili vode ter osušili premokra zemljišča, lotili se bomo tudi namakanja, posebno senožeti. Kmetovalci morajo dospeti do tega, da ne bodo odvisni vedno od vremenskih razmer. Kolikokrat pomanjkuje potrebnega sena, ker je bilo leto suho. Komaj je nekaj prve košnje, za otavo pa primanjkuje dežja, in če ga dolgo ni, zgori trata, in če tudi poslednjič pride blagodejni dež, prepozno je za obilno košnjo, tako da nakošena otava ni toliko vredna, kolikor so kosci vzeli plačila. Pri takih razmerah ni čuda, da gredo posebno večji kmetovalci, ki imajo le najete tuje, dobro plačane posle, rakovo pot v imenji. In koliko je zopet takih presubih zemljišč, katera ob suhih letinah silno malo rodijo. Posnemajmo tudi v tem oziru druge umne napredne dežele. Poglejmo v Italijo, v Lombardijo, katera je bila pred leti naša avstrijska dežela, in ki jo marsikateri naših starejših ljudi pozna, ko je ondi kot vojak živel. Ondi je cela pokrajina namakana, in neodvisni so od suše; ne le travniki, ampak celo tudi njive imajo tako urejene, da na nje napeljujejo po potrebi vode. Ondi nakoševajo na hektaru namakanih travnikov po 400 stotov sena, ogromna množina, neverjetna nam, ki smo zadovoljni, če na hektaru 100 stotov, torej le četrti del nakosimo. A koliko pa je pri nas travnikov, ki jih le po enkrat v letu kosimo, in komaj na orali dobimo 10 do 15 stotov, ali na hektaru 20 do 30 stotov. V Lombardiji nihče ne posodi na zemljišče, katero nima naprave za napeljevanje vode. Seveda bi utegnil kedo trditi, da je na Laškem gorko. Res je v Lombardiji gorkeje nego pri nas, vendar pa tudi ni gorkota toliko silnejša, ker ondi imajo tudi po zimi precej mraza. Pa tudi drugod po Italiji so si oskrbeli naprav za namakanje zemljišč. Pri razstavi leta 1878. je Italija izločila

načrt in poročilo, iz katerega je bilo posneti, da deluje v Italiji 882 družeb, ki skupno napravljajo naprave za namakanje ali napajanje zemljišč. In sedaj imajo že 1.725.000 hektarov zemljišč, katera morejo ob suši namakati!

Kaj lep vzgled nam je Badensko na Nemškem. Ondi so že pred 40 leti napeljali po posebnih dovodilnih priprava h vode na travnike in tudi na njive, obsejane z deteljo, sploh s krmskimi rastlinami. Prav ubogi so bili ondi kmetovalci, in tudi država ni bila nič kaj na trdnem, ker v njen blagajnici je bil veden deficit ali primanjkljaj. Poprijeli so se rosno dela, najeli melioracijskega kapitala in pričeli zboljšavati zemljišča, in kmalu se je začelo obračati na bolje. Bogati pridelki, obilne košnje tečnega, sladkega sena so pomnožile število živine, in v malo letih so se kmetovalci rešili dolgov, pa tudi državna blagajnica se je tako napolnila, da so še pred doteklimi roki ves izposojeni melioracijski zaklad vrnili, in dandanes sluje Badensko za deželo, v kateri je kmetski stan srečen, nezadolžen, celo imovit; skoro nepoznana je beseda rubežen, ali celo, da bi komu prodali dom in last! O koliko slabše pa je pri nas! Dal Bog, da se tudi pri nas kedaj obrne na bolje. Badensko je uprav podobno naši deželi, ker je tudi jako hribovito, kajti le 16 odstotkov je ravne zemlje. Tudi glede obnebjja niso kaj na boljšem od nas. Preračunili so, da pridelujejo le z napeljevanjem vode na zemljišča na leto po 3 milijone več na isti zemlji, in to hodi 585.000 ljudem, ki se bavijo ali živijo s kmetijstvom, v prid, torej na sleharnega po 5 gld., in, računec 5% obrestovanja, zboljšalo se je premoženje posamezne kmetske rodbine, ki na pr. šteje 5 oseb, za 500 gld. kapitalne vrednosti.

(Dalje nasled.)

Razpis podpore starim kranjskim čebelarjem.

Podpisani odbor ukrenil je v seji svoji dne 31. marca t. l., z namenom, da vzbuja veselje do čebelarstva in da ob enem pospešuje to stroko kmetijstva, podpirati stare kranjske čebelarje, ki so prišli brez lastne krivde ob vse svoje čebele.

Na podlagi tega ukrepa javlja podpisani odbor, da bode dal tistim kranjskim čebelarjem v prvi polovici meseca maja po 2 do 3 panje (korite) čebel, ki v svoji prošnji na podpisani odbor dokažejo,

- a) da čebelarijo neprestano uže najmanj 20 (dvajset let),
- b) da so brez lastne krivde prišli ob vse svoje čebele in
- c) da niso v stanu si iz svojega premoženja drugih čebel kupiti.